

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ

Қазақстан 2050

III ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 4-15 сәуір, 2016 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференциясының

МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 11-14 сәуір, 2016 жыл

III МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 4-15 апреля 2016 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции

студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 11-14 апреля 2016 года

III INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 4-15 April, 2016

MATERIALS

of International Scientific Conference

of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, 11-14 April, 2016

**ШЕТКІ ҚАНЫНЫҢ ЛЕЙКОГРАММАСЫНА ЕКІ АЙЛЫҚ МЕРЗІМНЕН КЕЙІНГІ
МЫРЫШ ТҰЗЫНЫҢ ҚОСЫЛЫСЫНЫҢ РҰҚСАТТЫ ШЕКТЕУЛІ
КОНЦЕНТРАЦИЯСЫНАН (РШК) 50-ЕСЕ АРТТЫРЫЛҒАН МӨЛШЕРІНІҢ ӘСЕРІ**

И.П. Өтегенова

эл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы
indira_otegenova@mail.ru

Ғылыми-техникалық және өнеркәсіптік прогресс ғасырда, жоғарлаған техногенді және ауыр металдар әсеріне байланысты психикалық жүктемелерді әр уақыт бастан кешіреді. Ағзаның жауап реакциясы ретінде қоршаған ортаның қолайсыз факторларының әсерінен ағзаның қорғау жүйесі жетерліктей жоғары деңгейде болып, нәтижесінде қанның иммунологиялық көрсеткішінің өзгеретіндігі жалпы иммунофизиологиялық үрдістен көрінеді. Стресс кезінде қанның лейкограммалары мен жалпы лейкоцитарлы көрсеткіштерінің өзгеруі белгілі бір мөлшерде организмнің иммунологиялық жетістігіне байланысты.

Мырыш тұзы әсер еткенде адам мен жануарлар организмнің бейімделушілік мүмкіндіктерін төмендетіп және қорғаныс күшінің қажуы мен әлсіреуін тудыратын организмнің функциялық жүйелеріне қысым түсіре отырып бұзады. Мырыш секілді жағымсыз факторлардың жекеленген және бірлескен әсерлерінен айқындалған ауытқуларды қалпына келтіру үшін жасушалық механизмдерді анықтау болып табылады.

Алға қойылған мақсат пен міндеттерге жету үшін тәжірибе эл-Фараби атындағы ҚазҰУ биология және биотехнология факультетінің биофизика және биомедицина кафедрасының зертханасында жасалды. Тәжірибеге виварий жағдайында өсірілген зертханалық ақ тексіз егеуқұйрықтар алынды. Салмақтары 220-250 гр., олар стандартты виварлы тамақпен тамақтандырылды, ересек 5-6 айлық, түрлі жынысты, жалпы саны 10 ақ зертханалық егеуқұйрықтар алынды. Егеуқұйрықтарды мырыш сульфатымен переральды жолмен уландырылды.

Егеуқұйрықтар қанының лейкограммасының қалыпты жағдайда және мырыш сульфаты қоспасымен уландырылғаннан кейін 60 күн қадағаланып зерттелді.

Біздің зерттеуімізде қалыпты жағдаймен салыстырғанда мырыш тұзымен уланған жануарлар лейкограммасында нейтрофилез және лимфопения негізінде лейкопения туындайтынын көрсетті.

Қалыпты жағдайда миелоцит 1,5% болса, мырыш тұзымен уланғаннан кейін миелоциттердің 9%-ті ($p < 0,05$) өсті, ал 3-ші күні миелоциттер 12%-ке жоғарлады ($p < 0,001$), 10-шы күні қалыпты жағдаймен салыстырғанда миелоцит санының 9% қайта төмендеген ($p < 0,05$). Ал 30-шы күні қалыпты жағдаймен салыстырғанда миелоциттердің 25%-ке дейін өскен ($p < 0,001$), 60-шы күні миелоциттер 15%-ке жоғарлады ($p < 0,001$). Сегмент ядролы нейтрофилдер қалыпты жағдайда 23,5% болса, уланғаннан кейін сегмент ядролы нейтрофилдер қалыпты жағдайымен салыстырғанда 28%-ға өсті, сегмент ядролы нейтрофилдер 10-шы күні 30% болса ($p < 0,05$), ал 60-шы күні сегмент ядролы нейтрофилдері айтарлықтай өзгеріс көрсеткен жоқ. Сегмент ядролы нейтрофилдердің ядролары бірнешеге бөлінгені көрсетілген.

Қорыта келе, мырыш тұзымен уланған егеуқұйрықтарда 60 күннің ішінде лейкоцитоз пайда болғанын көрсетеді. Осы мырыш тұзымен уланғанда иммунодепрессивті синдромға ұшырағандығы байқалды.

Ғылыми жетекшісі: б.э.к., аға оқытушы Атанбаева Г.К.

**АЛЛОКСАНДЫ ДИАБЕТ КЕЗІНДЕГІ ЛИМФА ЖӘНЕ ҚАН ПЛАЗМАСЫНЫҢ
БИОХИМИЯЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІ ЖӘНЕ ТҮЗЕТУ ӘДІСТЕРІ**

А.С. Сабаева, Г.Д. Дәулет, А.Е. Есенбекова

эл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университеті, Қазақстан, Алматы
akbota_94.94@mail.ru

Диабетогенді қасиеті бар 30-дан астам химиялық қосылыстар белгілі екенін білеміз. Солардың ішінде ұлпаларында болатын аллоксан. Диабет барысында және аллоксанның диабет безіндегі

Мұхитдинова Г.П., Охас І.М. Оқу жүктемелеріне бейімделу барысындағы жүрек қан-тамырлар жүйесінің функционалдық күйін зерттеу.....	104
Мұхитқызы Ә., Байдаulet Т. Оқушылар организмнің тәуліктік ырғағының оқу жүктемесіне бейімделу ерекшеліктерін зерттеу.....	105
Mukhitkyzy A., Ayazbayeva G.B., Zhylykbyayeva A. The use of electronic educational resources in biology class.....	105
Нурахмет Ф.О. Өсімдік текті қосылыстардағы миелостимулдаушы белсенділіктерін зерттеу.....	106
Омарова М.А. Жоғарғы температураның қан плазмасы белоктарының құрамына әсері.....	107
Омархан А.Ф. Регуляция сердечно-сосудистой системы у студентов биологического факультета разного возраста.....	107
✓ Оралханова М.А., Абдрахманова Д.Қ. Оқу үрдісіне жануарлардың тамырларының қанмен қамтамасыз ету деңгейі мен қанның ағу жылдамдығын анықтауға арналған зерттеу жұмысын енгізу.....	108
Охас І.М., Мұхитдинова Г. П. Оқу үдерісіне бейімделу барысында студенттердің кардиореспираторлық жүйенің функционалдық күйін зерттеу.....	109
✓ Өтегенова И.П. Егеуқұйрықтардың шеткі қанының лейкограммасына мырыш тұзының ршк (рұқсатты шектеулі концентрация) 25, 50, 75, 100-есе арттырылған мөлшерінің 10 күндік әсерінің көрсеткіштерін зерттеу.....	110
✓ Өтегенова И.П. Шеткі қанының лейкограммасына екі айлық мерзімнен кейінгі мырыш тұзының қосылысының рұқсатты шектеулі концентрациясынан (ршк) 50-есе арттырылған мөлшерінің әсері.....	111
✓ Сабаева А.С., Дәулет Г.Д., Есенбекова А.Е. Аллоксанды диабет кезіндегі лимфа және қан плазмасының биохимиялық көрсеткіштері және түзету әдістері.....	111
Сазанова А.А., Мусабаева С.К., Сүлейменова Б.Н. Жақыннан көргіш студенттердің жүрек қызметін холтер әдісі бойынша зерттеу.....	112
Сакипова Ш. «Зелёная» экономика в рамках стратегии развития Казахстана.....	113
Саркүл И. Ағзаның жылу беруі.....	114
Сейдалиева Н. Студенттерді сауықтыруда аэробты жаттығулар әдісін қолдануды негіздендіру.....	114
Сейдалиева Н. Студенттердің денсаулық деңгейін зерттеу.....	115
Скендиrowa А.Б. Электрондық оқу құралдарының оқыту үрдісіндегі орны.....	116
Спанова М.Р. Қоршаған ортаның қолайсыз факторларының әсері кезіндегі фагоцитарлық жүйе клеткаларының функционалдық ерекшелігі.....	116
Сулеев Н.Б. Адам организмне физикалық жүктемемен әсер еткенде жүрек-қан тамырлар жүйесінің хронодинамикалық көрсеткіштерін зерттеу.....	117
Сүлейменова Б.Н., Мусабаева С.К., Сазанова А.А. Анемияға шалдыққан жасөспірімдердің жүрек қызметін зерттеу.....	118
Талдыбай А. Биоалуантүрлілікті сақтаудың қазіргі заманауи мәселелері бойынша оқу зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру.....	119
Тәңірбергенова Ә.Ө. Өртүрлі климаттық жағдайларда өмір сүретін адамдардың қан құрамына сыртқы органың жоғарғы температурасының әсері.....	120
Төленова Қ.Д., Әбдіғалпар А.Е., Тоқтыбай А.К. Бүйрегі ауырған жасөспірімдердің терісіндегі биологиялық активті нүктелердің биофизикалық қасиетін анықтау.....	120
Тургынбаева А. Сравнительная характеристика индекса физической работоспособности в гарвардском степ-тесте у людей, активно занимающихся и не занимающихся спортом.....	120
Турлыкоджаева Ж.Т. 5-6 жастағы балалардың ойлау қабілетін дамытуда арнайы әдістеме кешенін қолдану.....	122
Усипбек Б.А., Сулейменова Б.Н. Биофизическое тестирование воды в районе село калачи акмолинской области РК.....	123
Үсіпбек Б.А., Какимова А.Б. Жануарлардың биохимиялық қан көрсеткіштеріне мұнай өнімдерінің әсерін зерттеу.....	123
Yerezhpova N.Sh. Indicators of nitrogen metabolism in birds under different diets.....	124
Шерелхан Д.К. Адамның кардиореспираторлық жүйесінің кейбір көрсеткіштерінің тәуліктік динамикасына амлодипиннің әсері.....	125

СЕКЦИЯ 3. ПРОБЛЕМЫ ГЕНЕТИКИ, МОЛЕКУЛЯРНОЙ БИОЛОГИИ И ЭКОЛОГИИ

Абайлдаев А.
Isp1 с раком
Ақыш С.Қ.
селекциялы
Алиходжа Э.
Байдырақм
даму ақаула
Байсеитова
Байсеитова
сортүлгілер
Байсеитова
Бақытбек
фитозэкстра
Бақытбек
және лекти
Болатхан
Бурибаева
саңырауқұ
және экспр
Валяева М
тромбофи
артериаль
Данаева М
Джиенбе
алуантүрл
Дюсемба
плаценты
Егізтаева
Жапар Қ
белка s6
Жапар Қ
системы
Женіс Э.
Жұмабай
Исабек А
при тром
артериал
Қалиолд
гендерін
Қонысб
шешу ж
Қопаба
Ловинс
биологи
Ловинс
активнь
Ловинс
активнь
Макаш
экологи
Мәулет
собрани
Молде
автотра
Мурат
қан сар
Мурза